

МЕТОДИ МІЖОСОБОВИХ КОМУНІКАЦІЙ: СУТНІСТЬ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

¹Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті розглянуто основні методи міжособових комунікацій, їх сутність та особливості, а також висвітлені переваги та недоліки кожного з методів комунікації, та надані поради щодо їх використання.

Ключові слова: методи міжособових комунікацій, сутність, особливості, переваги та недоліки методів комунікації.

Abstract

The article considers the main methods of interpersonal communication, their essence and features, as well as highlights the advantages and disadvantages of each of the methods of communication, and provides advice on their use.

Keywords: methods of interpersonal communication, the essence, features, advantages and disadvantages of communication methods.

Вступ

В наш час складно уявити співіснування людей без різних методів комунікації, особливо враховуючи, що міжособові комунікації з'явилися ще тоді, коли первісні люди почали взаємодіяти між собою за допомогою різних вигуків, рухів та наскельних малюнків. Завдяки комунікації люди здійснюють обмін інформацією, досвідом, власними думками та емоціями, а отже комунікація є невід'ємною складовою співіснування людей. Саме тому тема дослідження методів міжособових комунікацій є актуальною.

Результати дослідження

В загальному випадку процес комунікації стосується взаємодії між людьми взагалі. Термін міжособистісні комунікації використовується для опису спілкування між двома або більше людьми. Розрізняють 3 основних методи міжособистісних комунікацій: усні комунікації; письмові комунікації; невербальні комунікації.

Усні комунікації є найпоширенішим способом обміну інформацією для людей. До популярних форм усної комунікації належать:

- виступи;
- групові обговорення;
- телефонні розмови;
- поширення чуток тощо.

До переваг усної комунікації належать: швидкість обміну; хороший зворотний зв'язок у вигляді прямого контакту, можливість ставити запитання, уточнювати повідомлення, висловлювати згоду чи

незгоду тощо; легкість спілкування. Недоліками усної комунікації є: використання невідповідних слів для спілкування; можливість пропустити у повідомленні суттєві деталі; висока можливість забути почути слухачем інформацію; спотворення повідомлення за його подальшої передачі.

Формами письмової комунікації є:

- накази;
- розпорядження;
- листи;
- звіти;
- інші засоби зв'язку, які використовують письмові символи.

До переваг письмової комунікації належать: незмінність впродовж тривалого часу; матеріальність, видимість; можливість пройти тестування; ретельне формулювання, продуманість, логіка та акуратність. Недоліками письмової комунікації є: складність додавання; відносно великий обсяг інформації; порівняно низька швидкість обміну інформацією; і що цей метод не гарантує зворотний зв'язок. Письмові комунікації використовуються, перш за все, для максимально точної передачі змісту складної та об'ємної інформації.

Невербальні комунікації - це обмін інформацією без використання слів, натомість використовуються різні символи. Функціями невербального спілкування є: доповнення та заміна мови; відображення емоційного стану партнерів у процесі спілкування. До невербальних комунікацій належать:

- рухи тіла, жести, міміка, міміка;
- мова, інтонація голосу, його діапазон, прискорення чи уповільнення мови;
- простір, близькість до співрозмовника, розміщення меблів тощо;
- час, раннє прибуття чи запізнення;
- рух очей, погляди, частота поглядів, їх тривалість, зміни у статичності та динаміці.

Перевагами невербальних комунікацій є: швидкість обміну; універсальність, за допомогою жестів люди з різних країн можуть порозумітися; найкраще вираження емоцій співрозмовників; більша зацікавленість; фокусування уваги. Однак цей метод має свої недоліки, а саме: відносно найнижча точність передачі інформації; короткотривалість; складність коректної передачі; двозначність.

При налагодженні міжособових комунікацій слід враховувати роль комунікативних бар'єрів — психологічних перешкод на шляху поширення і прийняття інформації, які виникають з різних причин: упередженість, соціальні, політичні, моральні професійні та інші відмінності між людьми і, зокрема, між джерелом інформації та її адресатом та ін. [1].

Існуючі міжособистісні бар'єри для ефективного спілкування пов'язані з:

- зі сприйняттям;
- семантичними бар'єрами;
- невербальними бар'єрами;
- поганим відгук;
- невмінням слухати.

Перешкоди через сприйняття полягають у наступному: люди реагують не на те, що насправді відбувається, а на те, що вони сприймають. Однією з перешкод для правильного сприйняття є конфлікт між сферами компетенції, різними судженнями відправника та одержувача інформації. Повідомлення трактується по-різному залежно від роду занять, спеціальності, у разі недовіри, антагонізму. Значні труднощі у налагодженні ефективного спілкування виникають через смислові бар'єри, різне розуміння та інтерпретацію слів, тестів, інтонації. Часто причиною комунікаційних бар'єрів є недооцінка важливості комунікацій і неправильні психологічні установки співрозмовників.

Саме тому важливо при налагодженні міжособистісних комунікацій враховувати всі ці фактори, та намагатися не створювати бар'єрів у спілкуванні, для цього потрібно: враховувати особливості співрозмовника; не бути нудним, проте, не потрібно перебільшувати з емоціями; не використовувати жести, міміку та слова, які можуть бути сприйняті некоректно вашим співрозмовником.

На мою особисту думку, через те, що всі люди так чи інакше відрізняються, бути ідеальним співрозмовником для всіх просто неможливо, проте, користуючись порадами в подоланні комунікативних бар'єрів, вам буде значно простіше налагоджувати комунікації з іншими людьми.

Висновки

Підсумовуючи вищевикладене можна зробити такі висновки, комунікація – це процес передавання інформації від однієї особи до іншої. Комунікаційним називають процес, у ході якого дві чи більше особи обмінюються і осмислюють отриману інформацію, мета якої полягає в мотивуванні певної поведінки чи впливу на неї. Отже, елементами комунікаційного процесу в першу чергу є особи, що обмінюються інформацією – відправник та отримувач [2].

Міжособові комунікації є однією зі складових людського життя, адже без них неможливе передавання інформації, досвіду, налагодження відносин та співіснування людей в суспільстві. У кожного з розглянутих методів комунікації є як переваги так і недоліки, проте це не створює жодних проблем в комунікації між людьми, адже у кожного з методів є своє призначення, а також вони можуть доповнювати один одного. Для ефективного налагодження міжособових комунікацій та подолання бар'єрів необхідно навчитися підлаштовуватися під інших та враховувати причини виникнення комунікаційних бар'єрів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Міжособові та організаційні комунікації на підприємстві. Режим доступу: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/management/14067/>.
2. Налагодження міжособових комунікацій в менеджменті. Режим доступу: <http://referat-ok.com.ua/work/nalagodzhennja-mizhosobovih-komunikaci/>.

Панасюк Володимир Романович – студент групи 2ІСТ-20Б, факультет інтелектуальних інформаційних технологій та автоматизації, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: panasyuk.v.r@gmail.com.

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, академік Української Академії політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Panasiuk Volodymyr Romanovych - student of group 2IST-20B, Faculty of Intelligent Information Technologies and Automation, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: panasyuk.v.r@gmail.com.

Supervisor: **Kornienko Valeriy Oleksandrovych** - Doctor of Political Sciences, Professor, Head of the Department of Social and Political Sciences, Academician of the Ukrainian Academy of Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.